

Kobane – en symbol för frihet

Den kurdiska staden Kobane i norra Syrien har blivit en symbol för motståndet mot IS, Islamiska staten. Joakim Medin var den siste utländske journalisten som lämnade Kobane när IS trängde in i delar av staden och han berättar i denna krönika om livet i den belägrade staden.

KRÖNIKA (/FRAN-TIDNINGSAKIVET/KRONIKA/) | 2014-11-25

AV: JOAKIM MEDIN

ÄVEN PUBLICERAD I AMNESTYPRESS #4/2014 (/TIDNINGEN/2014/4)

Många invånare i Kobane anslöt sig till försvaret av staden mot det framryckande IS. Foto: Joakim Medin

Dilber Izol och hennes väninnor träffades varje dag i samma hus där jag själv bodde. Sena kvällar fick de skjuts tillbaka till sina egna hem men där stannade de bara nattetid. Resten av dygnet behövde de söka stöd av varandra, och andra, på en plats där färre granater ännu slog ner. Fälttåget mot Kobane hade pågått i flera veckor och staden omringades på tre sidor av det fundamentalistiska IS, Islamiska staten. Varje dag tog sig dess styrkor allt närmare, kilometer för kilometer, trots motstånd från både flygbombningar av USA och den beväpnade lokalbefolkningen. Vi kunde höra skottväxlingarna.

Över måltider berättade kvinnorna hur fruktansvärt rädda de kände sig. De visste precis vad som väntade ifall IS nådde ända fram. Dödshot hade riktats mot Kobanes hela befolkning, helt enkelt för att de var kurder. Alla hade vi hört om sexslaveriet, om etnisk rensning, strängt kvinnoförtryck och bestialiska massaker i fundamentalisternas spår. På vår gata fanns flyktingar från landsbygden som berättade om halshuggna systrar och döttrar.

Ändå ville Dilber Izol inte fly över gränsen till Turkiet, på den fjärde och norra sidan om staden, förrän hon var absolut tvungen. Anledningen, berättade både hon och många andra civila med samma tankar, var det helt nya och unika samhälle de hade lyckats bygga upp i Kobane.

År 2012 tog det kurdiska civilsamhället makten i tre regioner i norra Syrien och körde den av inbördeskriget försvagade Assadregimen på porten. Makten överlämnades sedan till multikulturella administrationer med representanter från de olika etnisk-religiösa grupperna, som var och en utropat autonomi åt regionerna. Kvinnor har aktivt inkluderats i samhällsstyrningen genom inkvotering och kulturella rättigheter har garanterats. Det sistnämnda betyder att Syriens kurder för första gången fått friheten att ostört tala och skriva på sitt eget språk och att utöva sina egna traditioner.

Kobanes kurder visste också att så fort de korsade gränsen in till Turkiet, skulle denna hårt förvärvade frihet genast försvinna. Den turkiska staten har i närmare hundra år bedrivit en tvångsassimileringspolitik, som förvägrat kurderna kulturella och demokratiska rättigheter. Även om en liten förbättring skett de senaste åren kvarstår grundläggande problem – och det var alla medvetna om.

Utvecklingen i norra Syrien har legat i medieskugga men likväl har ett samhälle fjärran från hur livet sett ut förut skapats. Det är just detta som förklarar stadens hårdnackade motstånd, vilket nu uppmärksammats i hela världen. Kobane har blivit en symbol både för frihetskampen mot de dåd och värderingar IS står för och för en kulturell frihet för kurder.

Det var därför lokalbefolkningens stora mod, och inte fruktan, som gjort störst intryck på mig. På fälten utanför Kobane såg jag tusentals människor ställa upp sig hand i hand, i jättelika mänskliga kedjor. Det här var deras samhälle och de ville skydda det med sina bara kroppar om de behövde. Omvärldens hjälp kom för sent och var för liten. Staden har förötts av krig och merparten av invånarna tvingades ändå till sist fly undan IS hotande folkmord. Kontakterna jag hade i den civila administrationen fängslades genast av turkisk polis.

Sorgen och frustrationen över det som hänt är stor, och känslorna har manifesterats i stora kurdiska protester i Turkiet. De har slagits ner med utgångsförbud, övervåld och dussintals dösoffer som följd.

Ändå verkar många eniga om att något gott också kommit ur den stora tragedin. Kurderns samhällsbygge i norra Syrien har tidigare varit osynligt. Det behövdes en belägring från IS innan de plötsligt hamnade på kartan.

Joakim Medin

Joakim Medin är frilansjournalist och följer utvecklingen i Syrien. Han var den siste utländske journalisten som lämnade Kobane innan IS ryckte in i delar av staden.

KRÖNIKA (/FRAN-TIDNINGSARKIVET/KRONIKA/) | 2014-11-25

AV: JOAKIM MEDIN

ÄVEN PUBLICERAD I AMNESTYPRESS #4/2014 (/TIDNINGEN/2014/4)